

Nr 174.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1950/51 till vissa skyddsarbeten å Uppsala domkyrka.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkten 46, s. 44—46) föreslagit riksdagen att till Vissa skyddsarbeten å Uppsala domkyrka för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kronor.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen 1949: 118 framlagda förslag har riksdagen till ifrågavarande skyddsarbeten anvisat för budgetåret 1948/49 ett reservationsanslag av 118 000 kronor och för innevarande budgetår ett reservationsanslag av 220 000 kronor. Skyddsarbetena utföras i huvudsaklig överensstämmelse med av professor emeritus H. Kreüger framlagda förslag och under iakttagande att en blivande restaurering av domkyrkan så litet som möjligt föregripes. Åt Kreüger har uppdragits att utöva inseedet över skyddsarbetena.

Domkapitlet i Uppsala har hemställt om anvisande för nästa budgetår av 390 000 kronor till fortsatta skyddsarbeten enligt av Kreüger upprättade förslag, vilka framlagts i en skrivelse av den 31 augusti 1949 med tillhörande arbetsbeskrivning, kostnadskalkyl och ritningar.

Kostnadskalkylen för de nu föreslagna arbetena har sammanfattningsvis beräknats på följande sätt:

Från andra etappen uppskjutna arbeten	63 180
Byggnadsarbeten å södra och norra tornen	219 720
Försäkringar och administration (5 procent)	14 145
Arvoden till bygg- och verkmästare (10 procent)	29 705
Oförutsedda arbeten	31 250
Arvode och resor för Kreüger	32 000
	<hr/>
	Summa kronor 390 000

Föredragande statsrådet har anfört följande.

I propositionen 1949: 118 förutsattes att ytterligare skyddsarbeten å Uppsala domkyrka kunde komma att visa sig erforderliga. Mot de nu föreslagna fortsatta skyddsarbetena anser jag mig därför icke böra framställa någon erinran. Jag anser emellertid, att den för arbetena erforderliga me-

delsanvisningen, 390 000 kronor, bör kunna fördelas på två budgetår — en möjlighet som för övrigt synes antydd i professor emeritus Kreügers förutnämnda skrivelse. För nästa budgetår torde böra anvisas ett reservationsanslag om 290 000 kronor.

I propositionen 1949: 118 uttalade jag, att det icke vore avgjort, huruvida kostnaderna för skyddsarbetena å Uppsala domkyrka skulle definitivt stanna på statsverket, utan att det hade — i avvaktan på ställningstagandet till det slutliga restaureringsförslaget — tills vidare lämnats öppet, om och i vad mån andra för domkyrkans bestånd ansvariga borde bidra till utgifterna för skyddsarbetena under provisorietiden. De då aktuella kostnaderna borde tills vidare förskjutas av statsverket. I utlåtande (nr 78) över propositionen uttalade statsutskottet att frågan om kostnadsfördelningen syntes snarast möjligt böra göras till föremål för närmare utredning. Genom beslut den 6 maj 1949 uppdrog Kungl. Maj:t åt kammarkollegiet att före den 1 november 1949 verkställa den ifrågavarande utredningen. I skrivelse den 15 november 1949 har kammarkollegiet — efter att i ärendet ha inhämtat yttranden av domkyrkoförsamlingen i Uppsala ävensom domkapitlet och länsstyrelsen därstädes — hemställt att Kungl. Maj:t måtte, sedan domkyrkosakkunniga av år 1946 avgivit sitt betänkande, vilket beräknades ske inom en nära framtid, utsätta ny tid för fullgörande av det åt kollegiet givna uppdraget. Domkyrkosakkunniga äro tillkallade för att biträda med utredning rörande ordnande av de äldre domkyrkornas ekonomi och förvaltning. Enligt kammarkollegii mening vore det av intresse för Uppsala domkyrkoförsamling och övriga i förevarande ärende berörda parter att före ställningstagandet till det ifrågavarande spørsmålet få taga del av de sakkunnigas synpunkter på frågan om domkyrkoförsamlingarnas skyldighet att bidra till de äldre domkyrkornas underhåll.

Jag delar kammarkollegii uppfattning, att den nu förevarande utredningen lämpligen bör fullgöras efter det att domkyrkosakkunniga avgivit sitt betänkande. Detta har avlämnats först den 22 december 1949. Jag är därför icke beredd att nu taga ställning till den definitiva fördelningen av kostnaderna för skyddsarbetena å Uppsala domkyrka. De för nästa budgetår aktuella kostnaderna, 290 000 kronor, torde sålunda böra tills vidare förskjutas av statsverket.

Utskottet. Till vissa skyddsarbeten å Uppsala domkyrka ha hittills anvisats av statsmedel ett sammanlagt belopp av 840 000 kronor och av domkyrkans medel tillhoppa 55 000 kronor. Kungl. Maj:t har nu för nämnda ändamål äskat ett anslag för budgetåret 1950/51 av 290 000 kronor.

Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår framhöll utskottet i sitt utlåtande 1949: 78 i anslutning till vad föredragande statsrådet i propositionen 1949: 118 i ärendet anført, att den tills vidare öppet lämnade frågan om och i vad mån andra för domkyrkans bestånd ansvariga borde bidra till utgifterna för de då ifrågasatta och tidigare verkställda skyddsarbetena syntes utskottet snarast möjligt böra göras till föremål för närmare utredning. Utskottet uttalade tillika, att det förefölle utskottet som om även vederbörande församling borde i skälig utsträckning deltaga i berörda kostnader. Genom beslut den 6 maj 1949 uppdrog Kungl. Maj:t

åt kammarkollegiet att verkställa ifrågavarande utredning. Föredragande statsrådet har nu anfört, att han i likhet med kammarkollegiet funne att nämnda utredning lämpligen borde fullgöras först efter det att 1946 års domkyrkosakkunniga avgivit sitt betänkande. Statsrådet har tillika upplyst, att detta betänkande avlämnats den 22 december 1949. Utskottet vill framhålla, att det synes utskottet angeläget, att omförmälda utredning bedrivs så, att resultatet av densamma kan föreläggas nästa års riksdag.

Utskottet har inhämtat, att Kungl. Maj:t genom beslut den 12 maj 1950 medgivit dels att av riksantikvarieämbetet i underdänig skrivelse den 31 januari 1950 föreslagen kulturhistorisk kontroll av skyddsarbetena må komma till stånd, dels ock att domkapitlet i Uppsala må i samråd med byggnadsstyrelsen förordna lämplig arkitekt att såsom sakkunnig biträda domkapitlet vid utförande av skyddsarbetena. Tillika har Kungl. Maj:t bemyndigat domkapitlet att till bestridande av kostnaderna för nämnda kulturhistoriska kontroll disponera högst 4 000 kronor av de medel, som anvisats eller må komma att anvisas för skyddsarbetenas utförande.

Utskottet vill för sin del uttala önskvärdheten av att vid skyddsarbetenas fortsatta bedrivande i möjligaste mån tillses, att dessa arbeten icke föregripa en blivande restaurering av domkyrkan. Förutsättningar komma nu också att föreligga för denna synpunkts beaktande vid det avsedda samarbetet mellan arkitektonisk, antikvarisk och teknisk sakkunskap. Enligt utskottets mening synes det givetvis önskvärt, att ställning snarast kan tagas till restaureringsfrågan, så att en arkitektonisk plan kan uppgöras efter vilken arbeten av olika slag kunna komma till utförande.

Kostnaderna för skyddsarbetena hava redan nu uppgått till avsevärda belopp. Då ett avbrytande av de nu pågående skyddsarbetena av olika anledningar icke torde vara försvarligt tillstyrker utskottet, att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget av 290 000 kronor beviljas för nästa budgetår. Utskottet har icke något att erinra mot att ovan omförmälda belopp av 4 000 kronor må utgå ur ifrågavarande anslag eller ur tidigare för här ifrågavarande ändamål beviljade anslagsmedel.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Vissa skyddsarbeten å Uppsala domkyrka* för budgetåret 1950/51 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kronor.

Stockholm den 19 maj 1950.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 172.